

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ, ДРАГИ СТУДЕНТИ!

УВАЖАЕМИ ГОСТИ!

Един юбилей е винаги повод за размисъл и равностетка. 30 години не са толкова дълъг срок за развој на един факултет. В света съществуват стари филологически факултети, с вековни традиции и история. Но ние живеем в град, който средновековните хронисти отбелязват още в XII—XIV век. Неговата слава се е носела от Черно море до Адриатика.

Не пламва ли понякога и вашето въображение, когато ходите по безценните руини на Царевец или гледате дивните хълмове край Янтра, не се ли пренасяте под хладните сводове на един средновековен университет, в който е кипял книжовен живот, а съмишлениците на Евтимий са поскърцвали с перата си, за да създадат бисерите на нашата средновековна литература? Преди 30 години бе възкресена прекъснатата традиция и в основите на новосъздадения Висш педагогически институт беше вграден и Филологическият факултет, който от 1968 г. живее самостоятелен живот.

Първите филологически специалности са само две — българска и руска филология, през 1971 г. стават 5, а сега са 33. В тези специалности днес се учат 2710 редовни и задочни студенти, обучавани от 160 преподаватели, между които 9 са професори, 3-ма доктори на науките, 34-ма са доценти, 60 са кандидати на филологическите науки. Принос в образователния процес днес имат и 15 чуждестранни лектори от САЩ, Англия, Франция, Германия, Австрия, Белгия, Украйна, Китай, Япония, Словакия, Полша, Румъния и др.

Но нека се върнем още малко към началото, защото този извървян път не би бил възможен, ако не бяха първите ентузиастични — до първия ректор чл.-кор. Ал. Бурмов бяха и двама филолози: покойният вече проф. д-р П. Русев и живият ветеран проф. Г. Тагамлица. Първият като ръководител на Катедрата по литература, зам.-ректор и ректор бе изключително динамичен, генериращ идеи, увличащ младите, готов да разоре много неразорани целини в българската наука и образование; втората беше създател на катедрата по руски език и направи неимоверно много за нейното израстване и хабилитирането на първите ѝ доценти (доц. Й. Еленски, доц. Т. Махрова, доц. П. Джамбазов, доц. Св. Пенева, доц. В. Московска).

Проф. д-р П. Русев заедно със своя съмишленик проф. д-р Г. Димов про-

веждаха много от първите конкурси и назначаваха първите преподаватели, които днес са утвърдени учени и представляват първото поколение съзидатели на Филологическия факултет като проф. Н. Ковачев, ст. преп. Д. Минев, проф. д-р Г. Данчев, проф. д-р Ст. Георгиев, проф. А. Давидов, проф. Н. Г. Николов, проф. А. Анчев, проф. И. Буюклиев, доц. М. Тончева, доц. В. Московска, доц. С. Дякова, ст. преп. Е. Квинто и др.

Филологическият факултет укрепна с непосредствената помощ и отзивчивост на видни наши учени от Софийския университет и Българската академия на науките като акад. П. Динев, акад. Е. Георгиев, чл.-кор. Д. Мирчева, проф. Л. Андрейчин, чл.-кор. Ив. Дуриданов, проф. К. Куев, проф. Ст. Стойков, проф. д-р Ат. Натев, проф. д-р Хр. Дудевски и др.

Най-важният шрих в облика на един факултет са книгите и монографиите, научните студии и статии, които създават неговите преподаватели. Не бих искала да правя скучен отчет, за това има библиографии. Но не мога да не отбележа поне част от онова научно дело, което има свое място в националната ни наука — книгите на проф. Н. Ковачев "Топонимията на Троянско", "Българска ономастика. Наука за собствените имена", на проф. д-р Г. Данчев "Владислав Граматик—книжовник и писател", "Димитър Кантакузин", на проф. Ст. Георгиев "Език и стил на Й. Йовков", "Морфология на съвременния български език" и др., на проф. А. Анчев "Лев Толстой и българската литература", "Достоевски и проблемите на българската литература" и др., на проф. Р. Русинов "История на новобългарския книжовен език", "История на българския правопис" и др., на проф. Н. Г. Николов "Българската балада" и др.

Във Филологическия факултет вече е утвърдена солидна научна традиция и с проучванията на проф. д-р Ив. Радев, проф. Б. Байчев, проф. П. Борисевич, доц. Хр. Станева, доц. Й. Маринова, доц. П. Радева, доц. В. Вѝтов, доц. Цв. Карастойчева, доц. Ив. Харалампиев, доц. Д. Колева, доц. Н. Дончева, доц. Стр. Попов, доц. А. Калоянов, доц. А. Тонов, доц. Ст. Коларов, доц. Ст. Стефанова, доц. Г. Генов, доц. Н. Звезданов, доц. Р. Кърпачева, доц. Г. Гочев, доц. Д. Дамянова, доц. В. Ченева, доц. П. Христов, доц. Кр. Петров, доц. С. Дякова, доц. Й. Кръстева, доц. Н. Бурнева, доц. П. Ангелова, доц. М. Димитрова, доц. Б. Борисова и др.

Филологическият факултет днес е истински научен център. За три десетилетия той събра на десетки научни форуми и конференции стотици учени от България и чужбина. От двадесет години е неизменен домакин на два международни симпозиума. Първият се провежда под егидата на МАПРЯЛ. Негов вдъхновител и неподозирано енергичен организатор години наред беше проф. Г. Тагамлица. Той събира русисти от цял свят около проблемите на лингвистиката и обучението по руски език. През 1994 г. се проведе шестият по ред симпозиум с тази тематика.

Вторият форум е неизменно свързан с една собствено наша проблематика — Търновската книжовна школа. Центърът, създаден под същото наимено-

вание, с научен ръководител проф. д-р Г. Данчев е събрал и обработил безценен материал на нашата средновековна литература и всички резултати и научни дирения намират израз в петте проведени досега симпозиума (шестият предстои през есента на 1994 г.) и в изключително представителните и търсени у нас и в чужбина сборници "Търновска книжовна школа".

С такава национална значимост е и Центърът по ономастика с научен ръководител проф. Н. Ковачев, който съхранява огромен емпиричен материал, който в новото издание на солиден честотно-тълковен речник на личните имена ще види бял свят.

През последните години нашите по-млади катедри по романска, английска и немска филология проведоха интересни научни конференции, които с проблематиката си привлякоха вниманието на учени не само от България, но и от Англия, Франция, Канада и др.

30 години са хубавата млада зряла възраст, а тя за науката значи много — дързост, откривателство, нови идеи. Тя е доброто начало, върху което ще се развива Филологическият факултет и през следващите десетилетия. Набрана е добра скорост, напират вътрешни сили, които дават надежда да се изявят успешно в бъдеще. Ето и сега, в дните, посветени на празника и юбилея, се провеждат три научни конференции: една от тях ("Литературоведски доктрини и методики") е посветена на светлата памет на проф. д-р П. Русев и неговата 75-годишнина, другите имат вече своя традиция (Трета национална конференция по проблемите на книжовно-разговорната реч, Втори колоквиум на младите езиковеди). До края на 1994 г. предстоят още четири научни конференции, свидетелство за научната активност и духовен потенциал на факултета.

Преподавателите от Филологическия факултет често са лектори по български език в чужбина (9 лектората), подготвят аспиранти, специализанти, водят обучение по следдипломна квалификация, обучават чуждестранни преподаватели и студенти в летния семинар по български език. Невъзможно е да се предаде накратко и разнообразната научноизследователска дейност и на студентите, които участвуват в научни семинари, експедиции на терен и извършват огромна събирателска работа.

Филологическият факултет днес е привлекателно образователно средище. Наред с утвърдените университетски специалности и педагогическия профил (пет комбинации на български език с чужд език и история) успешно се развива и най-младото направление в него — приложна лингвистика, за което много усилия положили доц. Ст. Буров и доц. Н. Бурнева. Така в нашия факултет наред с английски, немски, френски като втори език се изучават китайски, японски, испански, португалски, гръцки, украински, нидерландски, факултативно полски, словашки, румънски. Правят първите си стъпки новите специалности библиотекознание и научна информация и славянска филология. От тази година студентите от всички университетски специалности имат възможност да полу-

чат по избор и втора специалност (чужд език, библиотекознание, бизнес и управление, философия, богословие и др.).

Филологическият факултет непрекъснато разширява международните си контакти в изпълнение на преките договори, които е сключил Великотърновският университет с чуждестранни вузове. Особено плодотворно е сътрудничеството с университетите в Монпелие (Франция) и Вилнюс (Литва). За постоянното сътрудничество и обмена на преподаватели значение имат и британският, френският и немският център.

Уважаеми колеги! Почитаеми гости!

Празникът на Филологическия факултет чествуваме в навечерието на най-светлия празник на българската духовност и патронен празник на нашия университет — Деня на славянската писменост и култура, деня на светите братя Кирил и Методий, които са създали нашето писмо, положили са темелите на нашата богата вековна култура, с която можем да се гордеем. Има нещо символично в това съвпадение. Далечни следовници на великото дело на Кирил и Методий, ние като преподаватели на Филологическия факултет сме призвани да носим техния порив към духовност и да съхраним онова, което са ни завещали.

Дълбок поклон пред тяхното дело!

Честит празник на всички!

Доц. Маргарита Каназирска,
декан на Филологическия факултет

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ И СТУДЕНТИ,

Благодаря за любезната и настойчива покана да бъда сред вас на това мило и многозначително тържество. Заставайки на катедрата, за да споделя моята радост и съпричастие, не мога да устоя на изкушението първите ми приветствени думи да бъдат думи на признателност към всички пионери и първостроители на Великотърновския университет, защото в неговите основи най-рано и най-здраво са вградени корените на филологическите науки, за да се обособят все така най-рано в специален филологически факултет със свои академични структури.

Поклон пред тези първостроители, които наистина изпълниха една велика мисия! Тези високо ерудирани учени от академичните институти на БАН и катедрите на Софийския университет години наред определяха научния облик на новоформиращия се университетски център в древната българска столица, под тяхното ръководство израснаха и мнозина от днешните преподаватели.

Хвала и на всички онези техни приемници от по-възрастното и по-младото поколение, които вложиха и влагат своите творчески сили и знания, своя талант и родолюбие в изграждането на това ново национално научноизследователско и учебно средище!

Призвано да изучава книжовното ни наследство, съвременните културно-естетически и лингвистични процеси, художествените и езиковите явления, целия комплекс от фактори и предпоставки, които определят народната ни духовност през вековете, то разгръща все по-настойчиво една широкообхватна и перспективна научна и образователна програма. При всичката ни самокритичност не може да не се признае, че Филологическият факултет все по-убедително се утвърждава като център на хуманитарното знание, включва се в градежа на националната и общеевропейската съвременна хуманитаристика.

Лаская се от мисълта, че съм могъл да участвам в градежа на тази нова национална научна институция и днес да имам право заедно с всички вас на духовно-нравствено удовлетворение, на законна родолюбива гордост!

Драги колеги, не мога да не призная, че днешната празнична атмосфера дълбоко ме вълнува и поради обстоятелството, че юбилейното тържество става в навечерието на най-светлия празник на българската духовност — деня на великите равноапостоли св.св. Кирил и Методий, чието име носи Великотърновският университет. А техният неизмерим по значение общобългарски, общославянски, общеевропейски подвиг ни задължава за пълно самоотдаване в името на гениалните им идеи и прозрения.

Нарушавайки някои стереотипи при подобни приветствия, не мога да не се върна към първите години, когато “се наливаха” основите на Великотърнов-

ския университет, да не разкажа някои моменти, свидетелстващи за трудност и изпитания от всякакъв характер, за ентузиазъм и вяра, за прозрения и далновидност, за да бъдат утвърдени истински университетски традиции, пълноценен академически живот. Разбира се, спомените са толкова разнообразни и богати, неудържимо нахлуват в съзнанието ми и ми е трудно да ги подреда по значение и време. Надявам се, че някога ще намерят място в летописа на университета за поука на младите поколения при изграждането на едно дело, чиито проекции вече надхвърлят националните измерения и се домогват до по-широки общоевропейски мащаби. Но нека за илюстрация припомним само някои, които спонтанно възкръсват в съзнанието ми, толкова повече че са свързани и с мои колеги от ония години. Не мога отново да не припомним, че първите преподаватели работеха с рядък ентузиазъм и настойчивост при най-неблагоприятни битови и всякакви други условия.

С каква упоритост например търсехме всякакви възможности, за да бъде изградена библиотеката на новоосновения университет — тогава все още Висш педагогически институт. Заедно с непрежалимите проф. П. Русев, проф. Ив. Гълъбов, проф. Ст. Вакинов и някои млади тогава асистенти обикаляхме по църкви и манастири, ровехме се по тавани и мазета, за да открием стари ръкописи и всякакъв род стари издания. Изграждането на една богата библиотека за нас тогава беше първостепенна грижа, задача над задачите.

Ръководен все от същото съзнание, спомням си, вече като ректор, за един драматичен разговор с тогавашния зам.-министър на просветата Е. Милева, от която поисках да разреши да обиколим училища и читалища поне в търновския район, за да вземем онези стари издания — книги, вестници, списания, които вече не интересуват обикновения читател и стоят потънали в прах и паяжини. За съжаление тази високопоставена дама се оказа неспособна да разбере една вопиюща нужда за изграждащия се втори национален университет в страната. А да припомним ли как бе издействувал фонетичният кабинет за факултета, когато още и в Софийския университет не разполагаха с подобна модерна лингвистична апаратура?! Или за къщата в с. Арбанаси, замислена като творческа база на университета, тогава, когато още много преподаватели не разполагаха с битови условия за спокойна научна дейност?! Или пък за превръщането в студентски стол на ресторант "Полтава", където всяка събота и неделя гърмяха сватбарски музики и пиянски крамоли и травмизираха преподавателските семейства, които живееха в този "университетски блок"?! Много и много подобни инициативи бяха подети и осъществени, за да се изгради материално-техническата и битовата база на университета и да се създадат необходимите условия за нормална научноизследователска и учебно-преподавателска дейност. А това изискваше воля и настойчивост пред разните държавни и партийни инстанции, които не винаги бяха способни да разберат специфичните задачи на един университет, а и далновидност относно неговото перспективно развитие.

Постепенно Филологическият факултет започна да печели научен автори-

тет и негови представители започнаха да участвуват в общонационални научни сесии и международни конференции. Така все по наше предложение за първи път някои специалисти бяха включени с доклади в международната конференция, посветена на славянските просветители св.св. Кирил и Методий през 1969 г. Постът, който заемах в системата на Българската академия на науките, ми даваше възможност да включвам все по-често членове на младия филологически факултет в подобни научни форуми, чествувания, в научни прояви от всякакъв род. Все през същата 1969 г. бе подписан и специален договор за научно сътрудничество между БАН и Великотърновския университет. И във връзка с това, нека спомена, на тая Кирило-Методиева научна конференция споделих пред най-висши представители на тогавашната власт идеята за прерастването на Висшия педагогически институт в университет. Макар че тази идея бях обосновал още в програмния си доклад при избирането ми за ректор относно перспективното развитие на института, сега тя стана достояние и на държавно равнище. И, нека призная, бе посрещната с разбиране и скоро бе осъществена. Така се появи и утвърди вторият национален университет в България.

Не мога да не припомня и показателния факт, че именно от средата на преподавателите филолози беше и първата хабилитация — доцентурата на днешния проф. д-р Г. Данчев. По този повод бе възродена и една стародавна университетска традиция — изнасянето на встъпителна лекция от новохабилирания пред по-широка аудитория. Тази лекция трябваше да послужи и като огледало за научното равнище на новия член на академичния състав. Но за съжаление тази утвърдена световна университетска практика беше скоро изоставена от следващите ръководители на университета, останали чужди на академичните традиции с присъщите им ритуали, имащи не формално, а дълбоко научно и възпитателно значение.

Все във връзка с възкресяването на някои от тези традиции на организираното тържество по случай празника на студентите 8 декември произнесох академично слово, декориран с традиционната специално изработена ректорска огърлица. За съжаление и това не бе разбрано от мнозина, които смятаха, че празникът е само за шумни манифестации, за неистови викове и гуляи. А някои от партийните велможи възприеха ректорската огърлица като “попска” работа, несъвместима с атеистичното възпитание.

Припомням подобни явления, за да се види трудният и поучителен път, който трябваше да измине и Филологическият факултет, за да узнаят и днешните поколения колко сили и воля бяха необходими, за да се преодолеят догматични стереотипи, ретроградно мислене, всякакви антиакадемични рецидиви, така присъщи на тоталитарното време. Слава богу, че много от тогавашните замисли днес все по-пълно се реализират и по отношение на университетските ритуали, и по отношение на характера и задачите на научната дейност, на университетското образование.

Драги колеги, наистина твърде кратко е битието на нашия филологически

факултет. Особено ако го съпоставим с многовековната история на големите европейски университети, формирали поколения и поколения интелектуалци хуманитаристи, очертали нови хоризонти пред общочовешкото познание по отношение на езикови комуникационни структури и форми на книжно творчество, по отношение на културно-естетическите процеси, съпътстващи историческото битие на народите. В тази изконна архичовешка дейност се е възплъщавало най-съкровеното в мисловност и чувства на всеки индивид, на всяка етническа формация. Оттук и стародавните усилия да се изучи и осветли тази многообразна човешка интелектуално-творческа дейност, жизнените потребности на националните формации. И не случайно още в най-старите европейски университети се обособяват на първо място специални филологически звена, които при всичките трансформации през вековете продължават да стоят в основите и на съвременното университетско образование. Винаги са смятани за крайъгълен камък, за предпоставка за народностно самопознание и утвърждаване, за културно-историческо съзряване. Чрез тези науки именно се е формирала всяка национална хуманитарна интелигенция, която е била и носител на високи нравствени добродетели, стимулирала е културно-естетическото извисяване на всяка етническа общност, на човешкото общество изобщо.

Нека ми бъде позволено в тази насока да разкажа още един спомен. Преди няколко години бях поканен да изнеса една лекция в университета в Болоня — Италия, по случай неговата 900-годишнина (макар все още да се спори дали той или университетът в Падуа е най-старият европейски университет). Във връзка с тази годишнина бяха канени учени от целия свят и юбилеят се превърна в своеобразен световен научен форум, на който бяха представени най-новите завоевания на съвременната интелектуална мисъл. При представянето ми пред аудиторията, а по-късно и в лични разговори, деканът на Филологическия департамент, виден литературен историк и културолог със световна слава, направи истинска апология на хуманитарното знание, подчертавайки, че именно то е залегнало в първоосновите на университета юбиляр. Според думите му хуманитарните дисциплини — разбирани в най-широк план, с всичките им традиционни и съвременни области, разклонения и насоки, представляват наистина нещо уникално като същностна творческа изява, като научно познание за най-изконното в човешките духовни прозрения и изяви през вековете, разкриващи истини със съдбовно значение, утвърждаващи критерии за индивидуална и етническа идентичност, за народностно своеобразното и общозакономерно-то в духовно-интелектуалния живот на човешкото общество.

И днес, когато оглеждаме изминатия път от Филологическия факултет, би било полезно дейността и насоките му на развитие да се поставят и в светлината на тези многовековни европейски университетски традиции.

При всичките разнообразни насоки и аспекти на филологическата тематика и проблематика те са преди всичко национални науки. От техния ръст и широкообхватност се съди и за степента на индивидуалното научно проникно-

вение, когато се осветляват многообразните явления и процеси от областта на езика и литературата, на словесното творчество, и за народностно съзряване, и за способността да се анализират тези сложни феномени в съпоставка със съответните процеси на други етнически общности. И вече на такава една широкообхватна сравнително-историческа основа могат да бъдат разбрани и осветлени и общите закономерности в духовния живот на народите, да се открият онези теоретико-естетически, културоложки, философско-психологически, емоционално-нравствени въпроси, които стоят и пред националната, и пред световната хуманитаристика. Защото те имат колкото национални, толкова и общочовешки измерения. А това налага да се държи еднакво сметка и за индивидуални прозрения, и за подсказаното от други, за онези сложни творчески взаимоотношения и взаимни рецепционни процеси, съпътстващи историческото битие на отделните етнически формации. И очевидно за решаването на този комплекс от въпроси трябва сериозно да се помисли и за въвеждането на нови филологически дисциплини в нашия Филологически факултет, които, колкото и да са специфични и не толкова популярни, ще позволят националната ни хуманитаристика да се съизмерва по повече показатели със съвременната световна практика.

Уважаеми колеги, надявам се да бъда извинен за тези твърде общи и фрагментарни разсъждения. Направих ги, за да подчертая още един път важността и сложността, а и фундаменталната национална и общонаучна значимост на задачите, които са стояли и стоят пред младия, но бързо съзряващ Филологически факултет. Наистина, не може да не се признае, че колкото и да е кратко времето на неговото организационно укрепване и научнотворческо разгръщане, време, наситено с всевъзможни догматични теории и идеологизиране на научното познание, той доказва, въпреки скептицизма на някои, своята национална обществено-историческа необходимост, своята творческа жизненост и научна перспективност.

Мисля, ще повярвате в моята искреност и доброжелателност, когато говоря за миналото и сегашното на Филологическия факултет. Бил съм съпричастен на началните му стъпки, на първите научни прояви на мнозина от вас, особено на литераторите, радвал съм се на всяко дарование, на всяка честна и търсеца мисъл, на всеки успех. Но и дълбоко съм страдал от някои уродливи явления и тенденции било в гражданско поведение, било в необосновано научно високомерие или духовен примитивизъм, историографска неосведоменост и субективна предубеденост. И най-вече от липсата на онова така необходимо съзвучие между характера на научни занимания и нравствено-етични изяви. Имал съм възможност да познавам отблизо, да общувам непосредствено с много и много видни представители на хуманитарното знание у нас и в чужбина. И трябва да призная, че почти всички са се отличавали с висок граждански и научен морал, с безкомпромисна добросъвестност и човешко благородство, с дълбоки хуманистични вълнения и стремежи, готови на всякаква саможертва за дру-

гите, за своите колеги и ученици. Как би ми се искало и новите поколения български учени, представителите на хуманитарното знание, да следват тези български традиции, да вървят по пътя на голямата наука, да бъдат още по-взискателни и към себе си, и към другите, да се стремят към философска морална извисеност, за да се утвърждава все повече онова толкова необходимо съзвучие между научни и граждански изяви, между природно дарование и общочовешки нравствени принципи! Ето един категоричен императив, който стои с цялата си актуалност пред всички нас. Така скъпият за всички ни днешен юбиляр ще се издигне още по-високо, ще получава все по-голямо признание у нас и в света и ще заеме своето достойно място сред големите европейски центрове на съвременната хуманитаристика. Така той ще се включи още по-осезателно в развитието на световната духовна култура, в общочовешката цивилизация.

Нека ми бъде простено за необичайното може би приветствено слово, но не намерих сили да противостоя на подобна съкровена изповед!

Приветствувайки още един път все така искрено организаторите на това юбилейно тържество, както и всички преподаватели, студенти и административни сътрудници, пожелавам на Филологическия факултет при Великотърновския университет да се развива все така интензивно и плодотворно, за да посреща всеки свой юбилей — и половинвековния, и вековния, а дай Боже и хилядолетния — все с нови и нови научни завоевания, все с по-голяма духовно-интелектуална зрялост — за прослава на родната ни наука, за тържеството на ония велики национални и общочовешки идеали, които са движели всеки културен прогрес, извисявали са философско-естетическата мисловност, укрепвали са нравствените устои на човека, на обществото.

Нека семето на националната ни духовност, посято преди векове на тази благословена Светогорска земя и дало обилна жетва в ново време, да продължава да дарява все такива обилни плодове во веки веков!

На многая лета!

Проф. д-р Георги Димов

УВАЖАЕМИ КОЛЕГИ,

Чествуването на юбилейни годишнини винаги е повод за ретроспекция, за преглед и преценка в рамките на определен период. А създаването на едно учебно заведение или на факултет в него не е никакъв случаен и незначителен епизод. Това е важен акт в културния живот, в културната история на нацията с много отговорно предназначение, защото се основава просветен и научен център за отворена към бъдещето циклична подготовка на все нови млади специалисти, както и средище за концентриране на задълбочени научни интереси и знания. В тази насоченост към неизмеримото бъдеще на университета (и на факултета в него) изтеклите три десетилетия са нищо — една първа стъпка, едно обръщане с лице към предстоящото. Но в един човешки живот тези 30 или дори 31 (смятано от 1963 г.) години са огромен период, почти цялата ни възможна пълноценна трудова дейност. Значи наистина има за какво да си спомним, има какво да разкажем.

А всъщност трудът, посветен на университета, бе започнал дори преди това, преди 1963 г. През цялата зима, цели два семестъра по-рано, заседаваше един малък предварителен академичен съвет, съставен от представители на четирите първи предвидени специалности: история — представена от първия ректор — чл.-кор. на БАН проф. Ал. Бурмов, българска филология — от доцента (по онова време) Пеньо Русев, руска филология — от (тогавашната доцент) Г. Тагамлицка, и изобразителни изкуства — от известния художник Ненко Балкански. Двете филологически специалности заедно със западните филологии (френска, английска и немска) станаха първооснова на чествувания днес Филологически факултет, който през изтеклите години достигна развитието и многообразието, на които сме свидетели днес.

Предварителният съвет обсъждаше административната и варианти на съдържателната схема, предложенията за учебни планове, възможностите за публикации, за собствено периодично научно издание и най-вече определящите принципи на бъдещата дейност, а също така и проблемите за подбора и привличането на постоянни или на временни хабилитирани преподавателски кадри. Същевременно проф. Бурмов периодично ни информираше и за хода на ремонта на бившите трудови казарми по склоновете на свещената Света гора и преобразуването им в учебни зали, в преподавателски кабинети, канцеларии, в студентско общежитие и университетска библиотека. Последната е единствената сграда, останала от тогавашния комплекс, тъй като впоследствие старите блокове бяха заменени с новите солидни корпуси, които образуват университетското градче днес. Споменавахе се за първата и тогава все още единствена сграда за жилища на преподаватели (срещу кино "Искра"), която търновци нарекоха "професорския блок", въпреки че сред първите заселници беше семейството са-

мо на един професор — на художника Никола Кожухаров, и на двама доценти — П. Русев и Г. Тагамлица. Сградата се обитаваше от цял рояк асистенти, които впоследствие станаха доценти и професори, като оправдаха и названието на блока, и доверието и надеждите на по-възрастните си колеги.

Правилни ли бяха възприетите от нас принципи за дейност и живот? В какви условия се оказахме през първите години? От големи подробности едва ли има нужда. Само няколко думи: нямаше стол, т. е. изцяло трябваше да се грижим за прехраната на семействата си. Нямаше парно отопление и топла вода — бяхме снабдени с т.нар. пернишки печки, налагаше се да им чистим кюниците почти всяка седмица поради лошо изградените, прекалено тесни временни комини. Същност липсваше не само топлата вода, изобщо имаше режим на водата. Доста време нямаше и транспорт до университета, а когато пуснаха автобус, при лошо време той просто не се движеше. Помня претенцията ни към пом.-ректора Ст. Марков, че пак няма автобуси, и отговора му: “Как ще има? Вижте колко сняг е наваляло по шосето!” Автобусът не можеше да се движи, но ние можехме да изгазим снежните преспи.

Впрочем това са курьозите, екзотиката на прохождането. Същността беше другаде. Тя беше в принципите, за които споменах вече, в отношението на всички нас към работата. Същността се прояви реално най-вече в това, че (за разлика от другите извънстолични университети) тук още от първите дни имаше пълноценен академически (а след това и факултетски) съвет с достатъчен брой квалифицирани хабилитирани преподаватели, способни да изпълняват всички видове академична дейност, в това число да осъществяват хабилитиране на преподавателите и присъждане на научни степени — “кандидат” и “доктор на науките”. Благодарение на тези принципи от самото начало и в тези съвети, и в останалите научно-административни звена се създаде наистина академична атмосфера, налагаща висока ерудиция със зачитане на предшествуващи дела и дейци, със стремеж към нови научни постижения и педагогически успехи, с критичност и самокритичност, с общо трудово напрежение, внимание към младите, към техния подбор, техните възможности, с грижовност към нуждите им, развитието и израстването им като специалисти и като ценни научни, творчески кадри. Ето например тук, пред вас, стоят бившите ни асистенти, приемани и подкрепяни от нас, сега заобиколени с уважение и признание творци с научни звания и степени, опора на факултета, залог за по-нататъшно развитие, чиято щафета те ще връчат на вас, за да следвате и вие тези принципи, заложенни тук като основи на академизъм, научно творчество и педагогическо майсторство, достойни за този хубав и славен град, носител на най-добри исторически традиции, за да заемат Търновският университет и Филологическият факултет също така достойно място в науката, и то не само в страната ни.

Ето защо искам на всеки от вас да пожелаая здраве и трудолюбие, защото талантите са нужни и полезни както на Търново, така и на страната.

Проф. Галина Тагамлица